

Халқ сўзи

2024 йил — Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2024 йил 3 октябрь, № 202 (8825)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Халқаро меҳнат ташкилотининг Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси ҳамда ишлаб чиқариш муҳити тўғрисидаги 155-сонли Конвенциясини (Женева, 1981 йил 22 июнь) ратификация қилиш ҳақида

Қонунчилик палатаси томонидан 2024 йил 9 июлда қабул қилинган
Сенат томонидан 2024 йил 21 сентябрда маъқулланган

Халқаро меҳнат ташкилотининг Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси ҳамда ишлаб чиқариш муҳити тўғрисидаги 155-сонли Конвенциясини (Женева, 1981 йил 22 июнь) ратификация қилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ
Тошкент шаҳри,
2024 йил 2 октябрь
№ ЎРҚ—969

ЎЗБЕКИСТОННИНГ МИГРАЦИЯ СТРАТЕГИЯСИ ИШЛАБ ЧИҚИЛМОҚДА

Олий Мажлис Сенати ҳамда Миграция бўйича халқаро ташкилот (ИОМ)нинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси томонидан ўтказилган семинарда Ўзбекистоннинг миграция стратегияси лойиҳасини ишлаб чиқиш масаласи атрофида муҳокама қилинди.

Семинар

Унда сенаторлар, вазирлик ва идоралар вакиллари, Сенат ҳузуридаги ишчи гуруҳ аъзолари, халқаро ташкилотлар ходимлари, миллий ҳамда хорижий экспертлар қатнашди.

Тадбирда стратегияни ишлаб чиқишнинг биринчи босқичи якунлари бўйича тақдирот ўтказилди. Айни чоғда иштирокчилар

томонидан мазкур стратегияни амалга оширишга доир масалалар кенг таҳлил қилинди ҳамда шу юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Ишчи гуруҳ аъзолари муҳокама давомида олинган тақлиф ва тавсиялар стратегия лойиҳасини такомиллаштиришда муҳим аҳамият касб этишини алоҳида таъкидлашди.

«Халқ сўзи».

ЯНГИ ҒОЯ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ КЕНГ ЁЙИЛИШИ УЧУН МУСТАҲКАМ КЎПРИК

2 октябрь куни Тошкент шаҳрида IV Бутунжаҳон креатив иқтисодиёт конференциясининг биринчи кунги тадбирлари бўлиб ўтди.

«WCSE — 2024»

Мазкур анжуман Ўзбекистон Маданият ва санъатни ривожлантириш жамғармаси (ACDF) томонидан Индонезия Республикаси, БМТ Савдо ва тараққиёт конференцияси (UNCTAD) ва Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилоти (WIPO) кўмағида ҳамда Британия Кенгаши, Осиё тараққиёт банкнинг Ривожланиш институти ва Тошкент шаҳридаги Халқаро Вестминстер университети ҳамкорлигида ташкил этилди.

Мазкур анжуман

Ўзбекистон Маданият ва санъатни ривожлантириш

жамғармаси (ACDF) томонидан Индонезия Республикаси,

БМТ Савдо ва тараққиёт конференцияси (UNCTAD) ва

Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилоти (WIPO) кўмағида

ҳамда Британия Кенгаши, Осиё тараққиёт банкнинг

Ривожланиш институти ва Тошкент шаҳридаги Халқаро

Вестминстер университети ҳамкорлигида ташкил этилди.

Унда хорижий ва маҳаллий ташкилотлар масъуллари, шунингдек, 75 мамлакатдан 2 мингдан зиёд креатив соҳа раҳбарлари ва етакчилари қатнашди.

Анжуманининг тантанали очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулла Арипов, Президент ёрдамчиси Саида Мирзиёева, Маданият ва санъатни ривожлантириш жамғармаси раиси Гаянэ Умерова, UNCTAD бош қотиби Ребека Гринспан хоним иштирок этди ва мазкур нуфузли тадбир иқтисодиётнинг келажаги ва энг янги технологиялар, шу жумладан, сунъий интеллектнинг ушбу жадал ривожланиётган соҳага таъсирини муҳокама қилиш учун муҳим мулоқот майдони эканини таъкидлади.

Кайд этиш кераки, «Инклюзив креативлик: ўзгарувчан реаллик» деб номланган мавзу асосида иштирокчилар технологияларнинг жадал ривожланиши билан боғлиқ иқтисодий ва иқтисодий муаммолар ҳамда барқарор келажақни шакллантиришда креатив саноатларнинг ўрнини таҳлил қилишга асосий эътибор қаратди. Таъкидланганидек, IV Бутунжаҳон кре-

атив иқтисодиёт конференцияси 2018 йилда илк бор Индонезияда ташкил этилган ва креатив иқтисодиёт масалаларини муҳокама қилиш учун етакчи халқаро платформа сифатида ўзини намойён қилган.

Маданий ва креатив саноатлар ҳар йили тахминан 2,3 триллион доллар миқдориди даромад келтириб, глобал ялпи ички маҳсулотнинг 3,1 фоизини ташкил қилади. 2030 йилга бориб бу кўрсаткич 10 фоизга ўсиши кутилмоқда.

Шундан келиб чиқиб, ушбу конференцияда маърузачилар ўз билими ва тажрибасини иштирокчилар билан ўртоқлашмоқда. Улар орасида Британия Кенгашининг креатив иқтисодиёт дастури директори Реҳана Мугал ҳам бор. У бугун креатив иқтисодиёт бўйича эришилган ютуқлар ҳақида маъруза қилди.

— Буюк Британия креатив иқтисодиёт бўйича етакчилик қилади. Негаки, биз қўллаб соҳалар ривожига креатив ёндашувга аҳамият қаратганмиз. Умуман, жа-

мият ҳаётининг гуллаб-яшнаши, ўсиши фақат маблаққа эмас, балки бошқа жиҳатларга ҳам боғлиқ. Кейинги пайтда биз соғлом турмуш тарзига катта эътибор қаратганимиз учун барча соҳа тенг ривожланипти. Сунъий интеллектнинг иш ўринларига таъсири борлиги боис, бугун креатив иқтисодиётнинг имкониятларини янада яққол намойён этишимиз зарур. Анжуманининг биринчи куниди бу борада эришилган ютуқларимиз тўғрисида сўзлаб бердим, — деди Реҳана Мугал.

Уч кун давом этадиган мазкур тадбир доирасида пленар йиғилишлар, панель муҳокамалар, воркшоплар ва маҳорат дарслари, шунингдек, қатор танловлар ўтказилади.

Насиба ЗИЁДУЛЛАЕВА,
ЎЗА мухбири.

САЙЛОВ — 2024

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайловлар бўйича сайлов кампанияси доирасида сиёсий партияларнинг сайловолди ташвиқоти давом этмоқда. Бугунги сонда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси номидан «Миллий иқтисодиёт ва туризмни ривожлантириш — иқтисодий тараққиёт кафолати» ҳамда Ўзбекистон Экологик партияси номидан «Ўзбекистон Экологик партияси: бизнинг мақсад — «яшил» иқтисодиёт учун яшил чироқни ёқиш» сарлавҳали мақолалар эълон қилинмоқда.

2 ва 3-саҳифаларга қаранг.

ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИ АККРЕДИТАЦИЯ ҚИЛИШ ЖАРАЁНЛАРИ БОШЛАНДИ

Сайловларнинг очилиши ва ошқоралигини таъминлашда

оммавий ахборот воситалари муҳим ўрин

тутади. Жумладан,

улар орқали фуқаролар ўз сайлов ҳуқуқларини амалга

ошириш, сайловларда қатнашаётган турли сиёсий

партиялар ва номзодларнинг Сайловолди дастурлари-

нинг асосий йўналишларидан хабардор бўлиши ва

айни вақтда бунга ўз фикрларини билдириш имкония-

тига эга бўладилар.

MSK

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MARKAZIY SAYLOV KOMISSIYASI

Оммавий ахборот воситалари вакиллари сайловларга тайёргарлик ишларини кузатиб бориш, уни ўтказишга доир тадбирларда қатнашиш учун Марказий сайлов комиссияси томонидан аккредитациядан ўтказилади.

Шу муносабат билан, 2 октябрь куни бўлиб ўтган Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлисида оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳамда хорижий давлатларнинг кузатувчиларини аккредитация қилишга доир масалалар кўриб чиқилди.

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИЛГАРИ СУРГАН КОНЦЕПЦИЯ

мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий ҳаракатига айланади

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Педагогик маҳорат миллий институтида ўқитувчи ва мураббийлар билан бўлиб ўтган мулоқотида иштирок этганимизда ҳам, байрам муносабати билан йўллаган табригини ўқиб чиқганимизда ҳам ҳаёлимиздан бир фикр ўтди — мамлакатимиз раҳбари зиёлилар билан бўладиган ҳеч бир учрашувга қуруқ қўл билан келмаган. Бу сафар ҳам ўқитувчи ва мураббийларни рағбатлантирувчи бутун бир тизим барпо этилганига гувоҳ бўлдик. Бу осон эмас, албатта. Давлатнинг бундан бошқа ҳам муаммолари, масалалари мавжуд. Лекин таълим тизими, илм-фан, ҳамма вақт Президентимизнинг диққат марказида бўлган.

Муносабат

Яқин тарихда биз байрамларда табрик йўллагани, амалда бошқача ишлар бўлган даврларни ҳам кўрганимиз. Ушанда баъзи бир инсофий ҳоқимлар пахта даласида эзлиб юрган муаллимларни «Йўғим-теримдан сўнг байрамни, албатта, нишонлаймиз», деб юпатиб қўярди. Яратганга шукр, ўша кунлар ҳам ортда қолди.

Президент Шавкат Мирзиёев қаерга бормасин, ким билан учрашмасин, албатта, таълим соҳасига эътибор қаратади. Вақт ажратлади. Зиёлилар билан маслаҳатлашади. Уларнинг ҳурмат-эътиборини ўрнига қўяди. Бу галги мулоқотда ҳам бир қатор муҳим масалаларга янгиликча ёндашувлар илгари сурилди. Айниқса, иқтисодий ёшларни таллаб олиш ва уларни рағбатлантириш бўйича илгари бўлмаган янги тизим йўлга қўйилаётгани каминани нихоятда қувонтирди. Фарб тараққиётининг энг муҳим қирраларидан бири ҳисобланган мазкур тамойил бизда ҳам жорий этилса, сўзсиз жуда катта натижаларга эришамиз.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида халқаро фан олимпиадаларида ўқувчиларимиз 122 та медални қўлга киритди. Бу айтишга осон. Бу ютуқнинг аҳамиятини тушуниб етишимиз керак. Мана шу халқаро олимпиадалар ғолибларидан эртага олимлар, фан ва жамоат арбоблари етишиб чиқади.

Президент йиғилишида етти йўналишдан иборат концепцияни илгари сурди. Улар ўқитувчини, аввало, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш,

ўқувчининг истеъдодини эрта аниқлаш ва унга эътибор қаратиш, таълим тизимини мизни дунё таълим тизимига интеграциялаш, соҳада хусусий секторни янада ривожлантириш, малака ошириш ва тажриба алмашишга алоҳида аҳамият бериш каби муҳим вазифаларни қамраб олган.

Бу йўналишлар бирлаштирилиб, мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий ҳаракатига айланишига ишонаман. Давлат раҳбари томонидан айtilган ҳар бир йўналишнинг ишлаш механизми ҳам тақлиф этилди. Шу жиҳатдан, Президент ўтказган йиғилишдан чиқаришимиз керак бўлган хулосалар кўп.

Бугунга етиб келганимизча Президент қанчалик катта ишларни амалга оширганлини тасаввур қилиш учун кечаги кунимизни бир ошлаб кўрайлик.

Йиллар давомида биз мактабга таълим муассасалари, мактаблар фаолиятига бефарқ қарадик. Тўғрисини айтганда, мустақиллик ҳам муаллимнинг елкасидаги ўта оғир юкларни олиб ташлолмади. Ушанда, ўқитувчи том маънода эксплуатация қилинди. Пахта териши, ҳашарми, кўча-кўйни тозалаш, қурилиш ишлари бўладими — барчасига ўқитувчи балогардон эди. Бу барча таълим тизими ходимларининг чекига тушган азоб-қувбат эди. Энг аламли томони, машаққатлар гирдобига ташланган ўқитувчидан болаларимизни яхши ўқитишдан ҳам талаб қилардик.

Фақат 2016 йилга келиб, мамлакат мустақиллигига 25 йил бўлгандан сўнг бу ҳақда ўйлаб бошладик. Лекин биз кўп вақтни қўлдан бой бериб қўйдик.

Айниқса, мактаб ўқитувчиларининг жуда катта қисми, олий даргоҳларнинг

профессорлари, доцентлар бундай узоқ давом этган қийинчилик ва ҳўрликларга чидамласдан бошқа соҳаларга ўтгани, хорижга иш излаб кетгани ҳам аччиқ ҳақиқат.

Яшириб нима қилдик, 2016 йилгача мавжуд бўлган таълим тизимимиз даражаси, ҳаттоки, мустақилликкача бўлган даврдан ҳам тушиб кетган эди. Мактабларнинг моддий-техника базаси, муаллимлар, профессор-ўқитувчиларнинг маоши, жамиятдаги обрў-эътибори, кадр-қиммати ҳақида гапирмасамиз ҳам бўлади.

Президент йиғилишида етти йўналишдан иборат концепцияни илгари сурди. Улар ўқитувчини, аввало, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ўқувчининг истеъдодини эрта аниқлаш ва унга эътибор қаратиш, таълим тизимини дунё таълим тизимига интеграциялаш, соҳада хусусий секторни янада ривожлантириш, малака ошириш ва тажриба алмашишга алоҳида аҳамият бериш каби муҳим вазифаларни қамраб олган.

Биргина таълим-тарбия соҳасида Президент Шавкат Мирзиёевга мана шундай мерос қолган эди.

Уни ўрнидан силжитиш, мактабни тартибга солиш, муаллимнинг маошини кўтариш, ўзини оқламаган касб-хунар коллежаларини ислоҳ қилиш, мактаб таълимини бир бутунликка келтириш, тамоюл бўлган, тугатилган мактабга таълим муассасаларини қайтадан яратиш, мактаблардаги тирбандлик, уч сменали ўқишларга барҳам бериш, муаллимлар етишмовчилигига чора топиш каби муаммоларни бартараф этишга ҳам жуда катта куч, маблағ сарфланди.

Тўғри, ҳали биз таълим сифати бора-бора кўзланган натижага эришолганимиз йўқ. Бунинг ҳам ўзига яраша сабаблари бор, албатта. Мен юқорида таълим-тарбия соҳасидаги 25 йиллик «мерос» ҳақида гапирдим. Уни эритиш, «муз»лар-

ни қўчириш, жамиятнинг онг ва тафаккурдан муаллимга бўлган паст назарни олиб ташлаш осон бўлмади.

Биз мактаб таълимини қанчалик оёқости қилган бўлсак, таълим ҳам биздан аёвсиз ўч олди. Фарзандларимизни билимсизликка, саводсизликка маҳкум этди. Мактаб болаларни маълум бир вақт ораллиғида банд қилиб турадиган жойга, олий ўқув юртлари эса тўрт йилда диплом улашадиган даргоҳларга айланиб бўлган эди.

Бугун-чи? Таълим тизимимиздаги ис-

лохотларни айтиб, ёзиб адо қилиб бўлмайдми.

Тарбиячи, муаллим, домла мажбурий меҳнатдан, пахта қўлтигидан бутунлай озод қилинди. Ҳатто ўқувчи ва талаба ҳам. Биз мустақилликка ҳам мажбурий меҳнат бўйинтуруғи билан бирга ўтган эдик. Бу турли қўриқчиларда мустақил мамлакатимизда 25 йил давом этди.

Мажбурий меҳнат фақат ва фақат Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг сиёсий иродаси туфайлигига тарих қарғига улоқтириб ташланди.

Бугун на тарбиячини, на муаллимни, на домлани, на ўқувчи ва талабани ҳеч ким безовта қилмайдми. Улар фақат ўқиш, ўқитиш, илм қилиш, чет тилини ўрганиш, хорижга бориш, турли анжуман ва симпозиумларда иштирок этиш билан машғул.

Президентимиз байрам табригида

таъкидлаганидек, бугун мактаб муаллимининг иш ҳақи 2016 йилдагига нисбатан 2,5 марта, профессор-ўқитувчиларнинг ойлик маоши эса 5 карра ва ундан зиёд ошди.

Рости, талаб қилиш ҳамма вақт ҳам осон. Лекин яратиш, ислоҳ этиш, ҳар доим ҳам қийин кечган. Олий ўқув юртларидаги қисқаришлар, талаб ва тақлифларни ўрганмаслик, ҳар хил баҳоналар билан профессор-ўқитувчиларни ишдан четлатиш ҳам жуда оғир оқибатларга олиб келганини тан олишимиз зарур.

Қабул квоталарининг йилдан-йилга камайиши, олий ўқув юртига ўқишга кириш имтиҳонларидаги адолатсизликлар натижасида шундай аҳволга келдикки, мактабларимизда муаллим, шифохоналаримизда врачлар, агроном, муҳандис, қурувчилар етишмовчилиги юз берди.

Бу қайсидир маънода сунъий равишда атайиб қилинганга ҳам ўхшайди.

Бир пайтлар Марказий Осиёнинг илм-фан, таълим-тарбия маркази бўлган Ўзбекистон бу борада етакчилик ролини йўқотиб қўйди. Атрофимиздагилар эса бундан усталик билан фойдаланишди. Болаларимиз бизга ёт бўлган юртларга бориб ўқишга мажбур қилинди.

Фақат ва фақат Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг қатъий талаб ва топшириқлари билан олий ўқув юртига киришнинг бутунлай шаффоф тизими йўлга қўйилди. Қабул квоталари оширилди. Олий таълим халққа яқинлаштирилди. Сарсон-саргардонликда юрган болаларимиз ота-оналарининг бағрига қайтарилди. Бир пайтлар илмий ишларини ташлаб кетган, соҳадан юз ўтирганлар ҳам яна олий ўқув юртларига қайта бошладилар.

Президентимиз табригида қайд этилганидек, қисқа муддатда юртимизда 135 та янги олийгоҳ очилиб, уларнинг умумий сони 211 тага етказилгани, тизимда қамров даражаси 4 баробардан зиёд ошиб, 9 фозидан 40 фозига етгани фикримизнинг ёрқин далилидир.

Мен ярим аср умри таълим даргоҳла-

рида ўтган бир муаллим сифатида шунини биланманки, «Оила + мактабга таълим муассасаси + мактаб» тизими тўлақонли ишламаса, маррага етиб бўлмайди.

Аввало, биз, оила масъулиятини оширишимиз, ота-онанинг бурчига чуқурроқ эътибор қаратишимиз зарур.

Мактабга таълим муассасалари фаолиятига таълимининг бошланғич даврини чуқурроқ сингдиришимиз керак. Бунинг натижасида оиладан мактабга таълим муассасасига маълум бир кўникмаларга эга бўлган бола боради. Мактабга таълим муассасасидан мактабга ҳам анча-мунча шакллانган бола қабул қилинади.

Мутахассисларнинг маълумотига қараганда, инсон ўз ҳаёти давомида оладиган билим ва кўникмаларнинг асосий қисмини болалиқда жамғарган экан. Биз айнан мана шу даврда бепарволикка йўл қўямиз. Ҳаттоки, «хали бола-да» деган бемаъни қарашимиз ҳам бор. Тасаввур қилинг, юқорида биз айтаётган механизм тўғри, ҳалол, шаффоф ишласа, олий ўқув юртига қандай йигит-қўзлар кириб келади? Биз уларга оддий, элементар иқир-чқирларни эмас, фаннинг юқориқор нукталарини ўргатамиз. Агар бола мактаб дастурини тўлиқ ва пухта ўзлаштирган бўлса, олий ўқув юртида бутунлай бошқача муҳит пайдо бўлади. Ушанда олий ўқув юрти ўзининг функциясини бажаришга киришади.

Олий ўқув юртларидан ўз касбининг эгалари бўлиш чуқур билимли мутахассислар, олимлар, илм билан шуғулланувчилар етишиб чиқади. Бунинг натижасида бутун жамиятда ўзгариш, янгилиниш юзга келади. Илм-фан ҳамма соҳага, тармоққа кириб боради. Ҳақиқий маърифат мўъжизаси юз беради.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан илгари сурилган «Янги Ўзбекистон — маърифий жамият» ғояси аслида шу эмасми?

Рустам ХОЛМУРОВОВ,
Самарқанд давлат университети ректори, Ўзбекистон Республикаси фан арбоби, Олий Мажлис Сенати аъзоси.

МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТ ВА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ — ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТ КАФОЛАТИ

“MILLIY TIKLANISH”
DEMOKRATIK PARTIYASI

Ўзбекистоннинг иқтисодий кудратини янада ошириш йўлидаги асосий мақсадлардан бири — **миллий иқтисодиётнинг барқарор ва узоқ мuddатли ривожланишини таъминлашдир. Барқарор иқтисодиёт** эса инфляция ва ишсизлиكنи камайтириб, аҳоли даромадлари ва турмуш даражасининг ошишига хизмат қилади. Шундан келиб чиқиб, “Миллий тикланиш” демократик партияси ўз дастурида **миллий иқтисодиёт ва туризмни ривожлантириш** масаласини устувор йўналишлардан бири сифатида белгилаб, бу борада муҳим таклиф ва ташаббусларни илгари сурмоқда.

Миллий иқтисодиётни
ривожлантириш
стратегияси

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси ўзининг гоя ва мақсадларидан келиб чиққан ҳолда миллий қадрият ва анъаналар, маданий меросни асраш, тил, таълим ва тарбия масалаларини қанчалик муҳим деб ҳисобласа, **миллий иқтисодиётни ривожлантириш** масалаларига ҳам энг муҳим мақсадлардан бири сифатида қарайди. Зеро, иқтисодиётнинг самарали ва жадал ривожланиши мамлакатдаги ЯИМ ҳажми ортишига, пировардига аҳоли жон бошига тўри келадиган даромадлар ҳажмининг кўпайишига олиб келади.

Бу борада партия қуйидагиларни
ташаббус қилади:

- **бозорларда энг муҳим истеъмо**л маҳсулотлари нархлари барқарорлигини таъминлаш мақсадида фермерлар, жумладан, маҳаллий озик-овқат ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-қувватлаш дастурларини жорий қилиш;
- **маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга** махсулотларини ташқи бозорга тез, ўз вақтида ва қулай нархларда олиб чиқиши учун **божхона тартиб-таомилларида қулайликлар** яратиш;
- **масофавий (онлайн) божхона хизматлари** турларини кўпайтириш.

Албатта, мазкур ташаббусларни амалга ошириш қатор ташкилий чора-тадбирларни ҳам талаб этиб, маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга экспортни рағбатлантириш бўйича турли имтиёз ва преференциялар бериш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва кенгайтириш учун субсидиялар ажратиш, божхона тартиб-таомилларини соддалаштириш ва “ягона дарча” тизимини жорий қилиш, шунингдек, миллий брендларни ривожлантириш ва уларнинг ташқи бозорлардаги рақобатбардорлигини оширишни тақозо этади.

Бу борада шуни алоҳида айтиш керакки, иқтисодий рақобат кучайиб бораётган бир шaroитда миллий ишбилармонлар ва тузилмалар манфаатини асосида фуқароларни рағбатлантириш ва жамиятни қадриятлар атрофида бирлаштириш партия учун устувор вазифа ҳисобланади.

Шу боис юқорида қайд этилган ташаббуслар партия гоя ва мақсадларига мос бўлиб, миллий ишлаб чиқарувчи ва миллий брендларнинг ривожланишига имкон беради. Шу йўл билан ички бозорни сифатли ва арзон нархдаги маҳаллий маҳсулотлар билан тўлдириш, нарх-наво барқарорлигини таъминлаш мумкин.

Мазкур таклиф ва ташаббусларнинг амалга оширилиши эса миллий иқтисодиётнинг ривожига салмоқли ҳисса қўшади. Жумладан, ҳар йили мева ва полиз маҳсулотлари, озик-овқат товарлари нархлари ўзгариб кетишининг олди олиниб, деҳқонларимиз ва истеъмолчиларимиз учун олдиндан прогноз қилиш мумкин бўлган **барқарор бозор нархлари** шаклланади. Маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга ўз махсулотларини хорижий бозорларга эркин олиб чиқиш учун қулай шарт-шaroитлар яратади.

Хусусий мулкка оид ҳуқуқларини амалга ошириш кафолатларини кучайтириш, эркин бозор ва ҳалол рақобат муносабатлари партия диққат марказида бўлади!

Иқтисодиётнинг барқарор ривожланишини таъминлашда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш муҳим аҳамият касб этади. Тадбиркорлик фаолиятининг ривожига эса хусусий мулк дахлсизлигини таъминлаш билан бевосита боғлиқ саналади. Шу жиҳатдан, “Миллий тикланиш” демократик партияси ўз дастурида мазкур масалага ҳам алоҳида эътибор қаратган ҳолда бозор иқтисодиётини қадриятларга асосланган тарзда ривожлантириш, хусусий мулк дахлсизлиги, эркин ва ҳалол рақобат муносабатларини сўзсиз таъминлашга доир ташаббусларни илгари сурмоқда.

Лекин айрим партияларнинг Сайлов-

олди дастурида биз учун муҳим қадрият саналган хусусий мулк ҳуқуқи дахлсизлигини бузишга сабаб бўлувчи таклифлар билдирилганлигини қабул қилиб бўлмайди. Масалан, Халқ демократик партияси ўз Сайловолди дастурида илгари сурган шахсий транспорт воситаларининг давлат рақами тоқ ва жуфтлигига қараб ҳафта кунлари ўртасида тақсимланган ҳолда ҳаракатланишини чеклаш таклифи фикримизга мисол бўлади. Бу, аввало, фуқароларнинг шахсий транспорт воситаларидан эркин фойдаланиш билан боғлиқ мулк ҳуқуқларига дахл қилади.

Шу сабабли, “Миллий тикланиш” демократик партиясининг **шахслар ва тадбиркорларнинг хусусий мулкка оид ҳуқуқларини амалга ошириш кафолатларини кучайтириш** билан боғлиқ таклифи бошқа айрим партия Сайловолди дастурларидан фарқли ҳолда тизимли ёндашуви билан ажралиб туради ҳамда давлат иқтисодиёт

ди сиёсатида доимий равишда устуворлик касб этиши лозимлигини аналтади. Албатта, мамлакатимиздаги ҳар бир шахснинг иқтисодий эҳтиёжлари билан бевосита боғлиқ бўлган хусусий мулк дахлсизлиги, эркин ва ҳалол рақобат муносабатларини сўзсиз таъминлаш мақсадида самарали иқтисоди-ҳуқуқий механизмларнинг яратилиши мулкдор бўлиш имкониятини ва мулк дахлсизлигини оширади, соғлом рақобат асосида тадбиркорлик фаолиятини юритиб, истеъмолчиларга арзон ва сифатли товар ҳамда хизматларни таклиф қилиш имкониятини беради.

Қайд этиш керакки, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларнинг ортқича ўсиши маблағларнинг мақсадсиз сарфланишига, корхоналар молиявий аҳолининг ёмонлашувига олиб келади. Бу эса, ўз навбатида, ишлаб чиқариш ҳажми қисқариши, махсулот таннархи ва нархи ошишига сабаб бўлади. Шу боис ишлаб чиқаришга йўналтирилмаган харажатлар устидан қатъий назорат ўрнатиш, уларни мақбуллаштириш механизмларини жорий қилиш муҳим аҳамиятга эга.

Ички бозорни сифатли ва арзон нархдаги махсулотлар билан тўлдириш орқали аҳоли учун зарур истеъмол товарлари нархларининг барқарорлигини таъминлаш уларнинг ижтимоий ҳаёти ва турмуш фаровонлигини оширишга имкон беради. Миллий валютанинг қадрини ошириш борасида эса Марказий банк томонидан оқилона пул-кредит ва валюта сиёсатини юритиш, валюта бозорини янада эркинлаштириш, унда бозор механизмлари ва рақобат муҳитини ривожлантириш чора-тадбирларини изчил давом эттириш лозим.

Партия солиққа тортиш
тизимини
соддалаштиришга
долзарб вазифа
сифатида қарайди!

Алоҳида таъкидлаш керакки, партия мамлакатимизда **тадбиркорлик ва бизнес муҳитини** янада яхшилашга доир ислохотларни қўллаб-қувватлайди. Шу билан бирга, мазкур ислохотларни янги гоя ва ташаббуслар билан

да бизнинг ёндашувимиз — **санкция ёки солиқлар орқали эмас, балки рағбатлантириш йўли билан экологик стандартларни жорий этишдир.**

Бундан ташқари, иқтисодиётни ривожлантириш, аҳоли даромадларини ошириш ва бу жараёнларда солиқлар масаласи ҳақида гап кетганда, “Адолат” социал-демократик партиясининг **“кўп даромад топган, кўп солиқ тўлайди”** тамойилига кўра солиққа тортишнинг прогрессив ставкаларини ҳаётга жорий этиш ва шу орқали даромадлар тенгсизлигини камайтириш **ташаббусига мутлақо қўшилмаймиз.**

Сабаби, бу бир томондан иқтисодий ҳаракатчанлик, даромадга нисбатан мотивацияни камайтирса, иккинчидан, ҳуқуқдаги тенглик, қонунларнинг барчага тенг ва бир хил қўлланиши принципига ҳам дахл қилади. Агар асосий мақсад солиқларни камайтириб, аҳоли даромадларини ошириш бўлса, тенглик тамойилидан келиб чиқиб, бу ташаббусни топган даромадидан қатъи назар, барча учун жорий этиш имкониятлари ҳақида ўйлаш керак. Бошқача айтганда, **“даромадлар тенгсизлигини камайтириш”**ни кўп даромад топганларга солиқ юкни кўпайтириш ҳисобига амалга оширмаслик лозим.

Партия “яшил”
иқтисодиётга ўтишни
ҳар томонлама қўллаб-
қувватлайди!

Жаҳон банки бу йил мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти **5,3 фоизга** ўсишини прогноз қилди. Бу кўпгина давлатлар билан солиштирилганда анча юқори кўрсаткич ҳисобланади. **Халқаро валюта жамғармаси** эътироф этганидек, 2023 йилда ялпи ички маҳсулотимиз илк маротаба **100 миллиард доллардан** ошди.

Бу натижаларни янада ривожлантириш ва мамлакат иқтисодий салоҳиятини кучайтиришни, бугунги замонавий бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқсак, амалдаги тартиблар, ишлаб чиқариш қувватлари орқали амалга ошириш қийинлигини партия яхши тушунади.

Шундан келиб чиқиб, “Миллий тикланиш” демократик партияси ўзининг Сайловолди дастурида санoатни ривожлантиришда **“яшил” иқтисодиётга** ўтиш, аҳолини арзон ва муқобил **энергия ресурслари** билан таъминлаш,

қазиб олинадиган **ёқилғиларга** босқичма-босқич боғлиқлигини камайтириш каби аниқ гоя ва ташаббусларни таклиф этади. Ҳар йили Ўзбекистон аҳолиси ўртача **1 миллион** нафарга ошмоқда. Мамлакатда яратилган тадбиркорлик имкониятлари, **адолатли, ҳалол ва соғлом** рақобат асосидаги замонавий бизнес муҳити натижасида тадбиркорлик субъектлари сони йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бу эса, ўз навбатида, анъанавий энергия манбалари чекланганлиги шароитида муқобил энергия манбаларига бўлган талабни янада оширади.

Бу борада партиянинг аҳолини **энергия ресурслари билан таъминлаш, шунингдек**, қазиб олинадиган **ёқилғиларга** босқичма-босқич боғлиқлигини камайтиришга оид ташаббуслари нафақат ҳаётий зарурат, балки бугунги экологик муаммолар ўртага чиқётган бир шaroитда муносиб ечим ҳисобланади.

Мазкур таклифлар доирасида қайта тикланувчи энергия ресурсларини излаш ва улардан фойдаланишни рағбатлантириш, “яшил” технологияларга инвестицияларни киритишни фаоллаштириш, энергия тежамкор ускуналар ва қурилмалардан кенг фойдаланиш чора-тадбирларини кўриш мақсадга мувофиқ бўлиб, нафақат экологик жиҳатдан, балки иқтисодий самарадорлик нўқтани назаридан катта имкониятлар беради.

Шу боис партиянинг **“яшил” энергияга ўтишни рағбатлантириш ташаббусини** халқчил ва ўз вақтида қўтарилган, долзарб масалалар ечимига қаратилган таклиф сифатида баҳолаш мумкин. Бу бугунги кунда барчамиз учун ҳаёт-мамoт масаласига айланган **ҳаво ва атроф-муҳит тозаллигини таъмин-**

лаш орқали халқимиз саломатлигини мустаҳкамлашга имкон беради.

Туризмни
ривожлантириш
стратегияси

Ўзбекистонда туризмни ривожлантириш иқтисодий раванқнинг муҳим компонентларидан бири бўлиб, миллий иқтисодиётнинг диверсификациясига, валюта тушумларини кўпайтириш ва мувозанатини яхшилашга, аҳоли ижтимоий фаровонлигини ошириб, мамлакатнинг ташқи иқтисодий сиёсатини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Туризм иқтисодиётнинг **замонавий драйверларидан** бири ҳисобланиб, партия унга бугун жаҳон халқлари ўртасида маданий алмашувларни кучайтирадиган, бағрикенглик тамойилларини мустаҳкамлайдиган қудратли восита сифатида қарайди.

Шу жиҳатдан, партия ўз дастурида туризм халқимизнинг узоқ асрлар давомида яратилган ва асраб келинаётган тарихий-маданий мероси билан чет элликларни таништириш орқали халқимизнинг тарихий тараққиёти, маданияти, санъати, қадриятлари ҳақида маълумотлар бериш воситаси эканлигини алоҳида таъкидлаб, соҳа ривожига қаратилган хавфсиз туризмни ривожлантириш, стартап лойиҳаларни амалга ошириш йўналишларида қатор таклиф ва ташаббусларни ўртага ташламоқда.

Туризм ривожланиши тадбиркорлик муҳитини яхшилашга ва хусусий секторда янги лойиҳаларни ишга туширишга имконият беради. Бу эса янги иш ўринлари яратиш ва бандлиكنи оширишга олиб келади, меҳмонхона, ресторан, транспорт, логистика, экскурсия ва бошқа хизматлар соҳаларида кўплаб иш ўринлари очилади.

ИСАО маълумотига кўра, ҳар 8-10 иш ўринининг биттаси ушбу соҳага тегишли бўлмоқда. 2023 йилда мамлакатимизда умумий қиймати 9,5 трлн. сўмлик 508 та лойиҳа амалга оширилганлигини ҳисобига жами 9 492 та янги иш ўрни яратилди. 183 та янги меҳмонхона ва 232 та хостел фаолияти йўлга қўйилиб, жами жойлаштириш воситаларининг сони 5 526 тага етди. Сайёҳлар учун хизмат кўрсатувчи 810 та янги туристик ташкилот ва турагентлар фаолиятининг йўлга қўйилиши натижа-сида улар сони 2 649 тага етди.

Шу боис туризмни ривожлантириш масаласи ҳам “Миллий тикланиш” демократик партиясининг асосий ташаббусларидан бири бўлиб, у партиянинг миллий **маданий мерос объектларини** муҳофаза қилиш, **тарихий обидаларни** асраш, **миллий маданиятни** кенг тарғиб этиш каби мақсадларига ҳам бевосита мос келади.

Тўғри, сўнгги йилларда мамлакатимизда туризмни ривожлантириш, сайёҳларни кенг жалб этиш, туризм инфратузилмасини яхшилаш борасида катта ишлар амалга оширилди. Жумладан, хорижий туристларни юртимизга жалб қилиш учун туризм ташкилотларини айланма маблағ билан таъминлаш мақсадида Тикланиш ва тараққиёт жамғармасидан **50 миллион доллар** қий-матига кредит ажратилмоқда. Салоҳияти юқори бўлган жойларда мастер-режалар асосида туризм масканлари барпо этилиб, улар инфратузилмасини яхшилаш учун жорий йилда республика бюджетидан **100 миллиард сўм** йўналтирилиши, уларнинг ҳар бирига **50 миллион доллар** миқдоридан инвестиция киритилиши белгиланган. Шунингдек, бу борада қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди, институционал ислохотлар амалга оширилди. Лекин мамлакатимизнинг туризм салоҳияти бундан да катта имкониятларни намoён этгани ҳолда иқтисодиётда туризмнинг улushiни янада ошириш учун барча шарoит мавжуддир.

Муҳтасар айтганда, партия Сайловолди дастурида белгиланган гоя ва ташаббуслар ҳаётга изчил татбиқ этилиши миллий иқтисодиётимизнинг рақобатдорлигини ошириб, юртимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини таъминлашга, пировардида эса стратегик мақсад бўлган **Ўзбекистоннинг 2030 йлга бориб жон бошига ҳисоблаганда аҳолини даромадлари ўртача кўрсаткичдан юқори бўлган давлатлар қаторидан жой олишига** хизмат қилади.

Назира МУХТОРОВА,
Олий Мажлис Сенати аъзоси,
Фарҳод ЗАЙНИБЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ВА
УНИНГ НОМЗОДЛАРИГА ОВОЗ БЕРИНГ!

Ўзбекистон Экологик партияси: БИЗНИНГ МАҚСАД — «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТ УЧУН ЯШИЛ ЧИРОҚНИ ЁҚИШ

Иқтисодиётни “яшиллаштириш”, йилдан-йилга муттасил ўсиб бораётган энергияга бўлган эҳтиёжни “яшил” энергия ва бошқа муқобил энергия турларига ўтиш асосида қондириш тобора долзарб вазифага айланиб бормоқда. Глобал тус олаётган иқлим ўзгаришининг олдини олиш, унинг оқибатларини бартараф қилиш ривожланиш йўлидаги муҳим қадам эканлиги жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилмоқда. Бутун дунёда бошланган бу саъй-ҳаракатларга Ўзбекистон ҳам фаол қўшилмоқда.

“Яшил” иқтисодиётга ўтишнинг илк қадами энергетика соҳасини, хусусан, қайта тикланувчи энергия манбаларини ривожлантириш ҳисобланади. Бу эса табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, уларни тежаш билан биргаликда экологик мувозанат барқарорлигини ҳам таъминлайди.

Бугунги кунда мамлакатимизда энергетик барқарорликка эришиш, қайта тикланувчи энергия манбаларини ва энергия тежовчи технологияларни жорий этиш, электр тармоқларини янгилаш ва модернизация қилиш, соҳани давлат томонидан қўллаб-қувватлаш механизмларини такомиллаштириш борасида дадил қадамлар ташланиб, салмоқли натижаларга эришилмоқда. Сўнгги етти йилда соҳада, аввало, ҳуқуқий база мустаҳкамланди, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, иқтисодиётни барқарор ривожлантириш мақсадида мамлакатимизда “яшил” иқтисодиётга ўтиш стратегияси қабул қилинди.

Саноатнинг тез суръатлар билан ривожланиши, аҳоли сони ва турмуш даражаси ошишига мутаносиб равишда энергияга бўлган талаб ҳам муттасил ўсмоқда. Бу энергия ишлаб чиқариш қувватларини янада кенгайтиришни талаб этади.

Бугунги кунда Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида умумий қуввати **2,4 ГВт** бўлган **9 та** қуёш ва **1 та** шамол электр станцияси “**яшил**” энергия ишлаб чиқармоқда. Келгусида Қорақалпоғистон Республикасида умумий қуввати **8 300 МВт**, Навоий вилоятида **1 200 МВт**, Самарқанд вилоятида **1 000 МВт**, Сурхондарё вилоятида **2 017 МВт** бўлган, шунингдек, бошқа вилоятларда ҳам қуёш, шамол ва гибрид электр станцияларини ишга тушириш режалаштирилган.

Соҳада олиб борилаётган тизимли ишлар натижасида 2026 йилга бориб Ўзбекистонда умумий қуввати **5000 МВт**, 2030 йилда эса **18 000 МВт**дан ортиқ бўлган қуёш ва шамол электр станциялари иш бошлайди. Мазкур “яшил” лойиҳалар ишга туширилганда, 2030 йилга бориб йилгига **50 миллиард кВт/соат** электр энергияси ишлаб чиқариш имконияти яратилади.

Аҳоли, ижтимоий объектлар, тадбиркорлик субъектлари эҳтиёжларини қоплаш учун кичик қувватли қайта тикланувчи энергия манбаларини барпо этиш лойиҳалари ҳам фаол қўллаб-қувватланмоқда. Хусусан, жисмоний шахсларга тегишли қуёш панелларида ишлаб чиқарилган ва ўз истеъмолидан ортган электр энергиясини давлат томонидан сотиб олиш амалиёти йўлга қўйилди.

Табиий ресурсларга келажақ авлодларнинг ҳам биз билан бирдек ҳаққи борлигини ҳисобга олган ҳолда Ўзбекистон Экологик партияси 2024 — 2029 йилларга мўлжалланган Сайловолди дастурида электр энергетикаси соҳасини “яшиллаштириш” борасида аниқ ташаббус ва тавсияларни тақлиф этмоқда.

Биринчидан — “яшил” иқтисодиётга ўтиш жараёнида аҳолини ва иқтисодиётнинг барча тармоғини хавфсиз ва барқарор энергия билан таъминлаш.

Бугунги кунда энергетика тармоғидаги қўллаб асосий ва тақсимловчи тармоқ подстанциялари ҳамда трансформатор станциялари маънан эскирган ва тизимда янгиланиш жараёни нисбатан суст бораётгани оқибатида соҳада технологик йўқотишлар юқориликча қолмоқда. Масалан, мавжуд магистраль тармоқларда электр энергиясининг технологик йўқотишлари ўртача **2,7 фоиздан**, тақсимловчи тармоқларда **12,4 фоиздан** ортиқни ташкил этиб,

бу хорижий мамлакатлардаги кўрсаткичдан юқори ҳисобланади.

Мана шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Экологик партияси саноатда энергия тежамкор технологияларни жорий этиш орқали энергия сарфини **50 фоизга қисқартириш**, **2030 йилгача энергия балансида экологик тоза ва қайта тикланувчи энергия манбалари улушини камида икки қарра ошириш**ни мақсад қилган.

Ўзбекистонда ишлаб чиқариладиган жами электр энергиясининг **40** фоизини қайта тикланувчи энергия манбалари ҳиссасига етказиш натижасида йилгига қарийб **15 млрд. куб метр** табиий газ тежалишига эришилади ва атмосфера ҳавосига чиқариладиган зарарли газлар микдори **21 млн. тоннага** камаяди.

Шу ўринда Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партиясининг Сайловолди дастурида “келгуси **беш йиллик**да мавжуд энергия қувватларининг камида **30 фоизини** муқобил энергия манбалари ташкил этишига эришиш” ғояси илгари сурилмоқда.

Эътибор қаратадиган бўлсак, “Адолат” СДПнинг Сайловолди дастурида илгари сурилган ушбу ғоя “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида қайта тикланувчи энергия манбаларини **25 минг МВт** ҳамда жами истеъмолдаги улушини **40 фоизга** етказиш бўйича белгиланган кўрсаткичга нисбатан **10 фоизга** пастдир.

Қайта тикланувчи энергияни ривожлантиришга нисбатан юқори эҳтиёж мавжуд бўлган бир вақтда, партиянинг бундай позицияси турли талқинларга ва тушунмовчиликларга олиб келиши мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Шунингдек, ЎзЛиДеП Сайловолди дастурида кўмир, мазут каби энергия манбалари атроф-муҳитга кучли зарар етказаяётгани, улар ўрнига босқичма-босқич **экологик тоза геотермал** ва бошқа қайта тикланувчи энергия турларини кенг йўлга қўйиш талаб этилиши таъкидланмоқда.

Айтиш жоизки, геотермал ресурслар одатда вулқон ва сейсмик фаоллик кучайган зоналарда тўпланган бўлиб, ер остидан ёки ерда сақланган иссиқликдан олинатириш (буғ ёки иссиқ сув шаклида) энергия ҳисобланади.

Ўзбекистон ҳудудида фойдаланиш мумкин бўлган ер қаърида жойлашган геотермал ресурслар захиралари 5-6 километргача чуқурликда жойлашгани, ишлаб чиқариш таннархи қийматга тушиши ҳисобга олинса, кимм келажақда геотермал ресурслардан фақат иссиқлик энергияси (коммунал соҳада уйлари иситиш ва иссиқ сув билан таъминлаш) сифатида фойдаланиш мумкин.

Шу сабабли, ЎзЛиДеПнинг Сайловолди дастуридаги бу ғоясини ҳам келгуси 5 йилда амалга ошириш имкониятлари чекланган, деб ҳисоблаймиз.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурида, электр жамоат транспорт воситалари улушини кўпайтириш, **бепул электр қувватлаш станцияларини** ўрнатишни йўлга қўйиш устида фаол иш олиб бориш тақлиф қилинмоқда.

Халқ демократик партияси **бепул электр қувватлаш станцияларини** ўрнатишни ташкил этиш тақлифини илгари суришдан аввал, бепул бериладиган электр энергияси харажатлари ким томонидан ва қайси маблағлар ҳисобидан қопланишини таҳлил қилмаган бўлса керак.

Бугунги кунда мамлакатимиздаги электромобиллар сони **35 минг**дан ошганини, битта элетромобилнинг бир ҳафта юриши ўртача **45 кВт** электр энергияни талаб қилиши ва **1 кВт** ўртача **2700 сўм** туриши ҳисоб-

га олинса, айни пайтда мамлакатимизда мавжуд бўлган электромобилларнинг бир йиллик харажатлари қарийб **230 млрд. сўмга** етади.

Электромобиллар сонининг ҳар йили ўртача **50 минг** донадан

кўпайиб боришини, бепул электр энергияси сарфи ошишини ва кейинги **беш йилдан** сўнг уларнинг сони қарийб **300 мингга** бориши мумкинлиги тахмин қилинса, бу сумма **10 трлн. сўмдан** ошиб кетади. Бу ўз ўрнида “харажатлар солиқ тўловчилар зиммасига тушиб, Давлат бюджетидан қопланадими”, деган табиий савол туғдирмайдими?

Партияимиз мамлакатимизда **истеъмолчиларни электр энергияси билан узлуксиз таъминлашнинг** асосий замини қўйидагилар бўлиши керак, деб ҳисоблайди:

- **иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳаларда энергия тежовчи технологияларни жорий этиш ва энергия самарадорлигини ошириш, истеъмолчиларнинг электр энергиясидан оқилона фойдаланишлари рағбатлантиришга қаратилган** иқтисодий механизмларни жорий қилиш;
- **ортиб бораётган энергияга бўлган талабни қондириш мақсадида электр энергиясини ишлаб чиқаришда, етказиб бериш ва тақсимлашда энергия йўқотишларини камайтириш орқали самарадорликка эришиш;**
- **электр ускуналари ва тармоқларини босқичма-босқич реконструкция қилиш** ва янгилаш ҳисобига электр ускуналаридаги йўқотишларнинг олдини олиш;
- **қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланишни янада ривожлантириш, кенгайтириш ва уларни ягона электр тизимига интеграциялаш;**
- **электр энергетика бозорининг самарали моделини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.**

Партияимизнинг Сайловолди дастуридан ўрин олган **йирик саноат қорхоналарида микроэнергетика ишлаб чиқариш манбаларини жорий этиш**, **2050 йилгача 60 — 80 фоиз уйлارнинг иситиш тизимининг қайта тикланувчи энергия манбалари ҳисобидан** қопланишини таъминлаш бўйича дастур қабул қилишга оид муҳим тақлифлари юртимизда энергия самарадорлигини оширишда, шубҳасиз, катта қадам бўлади.

Иқтисодиётнинг барча соҳасида қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланишга ўтиш ва бу **жараёни рағбатлантиришнинг узвий механизмларини яратиш** тақлифи ҳам Сайловолди дастуриримиздан ўрин олган. Жумладан, аҳоли хонадонларида **кичик ҳажмдаги қайта тикланувчи энергия манбаларидан**

фойдаланишни рағбатлантириш тизимига ўтиш соҳага инвестицияларни кенг жалб этиш, аҳоли орасида қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланишни янада кенг оммалаштиришга хизмат қилади.

Аввало, чекка ва олис ҳудудларда қайта тикланувчи ва муқобил энергия манбаларидан фойдаланувчилар фаол қўллаб-қувватланиши ҳамда улар учун жозибадор лойиҳаларни тақлиф этиш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Мисол учун, партияимиз қайта тикланувчи энергия манбалари қурилма-ларини харид қилган ва ундан фойдаланишни йўлга қўйган **барча турдаги истеъмолчилар учун мазкур қурилма харид қийматининг 50 фоизини давлат томонидан субсидиялаш** тизимини жорий этишни илгари сурмоқда. Бундан ташқари, **энергия тежовчи арзон уй-**

- **“яшил” инновацияларни жорий қилиш**да хусусий инвесторларни қўллаб-қувватлаш, давлат-хусусий шерикликни ва халқаро молия институтлари билан ҳамкорликни кенгайтириш;

- **тижорат банклари томонидан юридик ва жисмоний шахслар учун “яшил” депозит хизматлар кўрсатиш** тизимини жорий этиш ва бундай миқозлар учун алоҳида **имтиёзли банк тарифларини йўлга қўйиш**, “яшил” ва **рақамли иқтисодиётни ривожлантириш учун инвестиция фондини ташкил қилиш**.

“Яшил” иқтисодиётга ўтиш бирда-нига амалга ошадиган тезкор жараён эмас, албатта. Бу борада қандай молиявий дастаклардан фойдаланиш муҳимлигини эътибордан четда қолдирмаслигимиз зарур. Айниқса, бу жараёнда давлатнинг ўрни, бозор механизмлари учун яратилаётган шарт-

микдорини камайтириш ва экологик хавфсизликни таъминлаш.

“Яшил” иқтисодиётнинг асосий талаби, аввало, умумий иқтисодиётни табиат ва **атроф-муҳитга зарар етказмасдан ривожлантиришдан** иборатдир.

Маълумотларга кўра, сўнгги йилларда Ўзбекистонда атмосферага ташламалар микдори йилгига **2 млн. тоннадан** ошаётган бўлса, шундан **63 фоизи** транспорт воситалари, **37 фоизи** саноат ва ишлаб чиқариш қорхоналари ҳиссасига тўғри келади. Сайловолди дастуриримиздан **атмосфера ҳавоси ифлосланиши муаммосига** ечим бўладиган бир қатор тақлифлар ўрин олган.

Биз, бу муаммага ечим бўладиган — **жамоат транспортни электробуслар ҳисобидан ривожлантириш, электробусларни зарядлаш станцияларини қуриш учун тадбиркорларга ер майдонларини ажратиш** ҳамда 2050 йилга қадар **углерод нейтраллиги** ва **“ноль” эмиссияга эришиш** каби муҳим ташаббусларни илгари сурмоқдамиз.

Партия, бугунги кунда автомобилсозлик саноати жадал суръатларда ривожланиб бораётгани, анъанавий ёқилги билан ишлайдиган автомобиллар экологик ва иқтисодий жиҳатдан самара бермаслигини ҳамда дунё миқёсида автомобилсозликда экологик тоза электромобиллар ишлаб чиқаришга ўтиш жараёни шиддат билан ривожланаётганини ҳисобга олиб, **2035 йилгача автомобилсозлик саноатини тўлиқ электромобил ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш** ташаббуси билан чиқмоқда.

Бугун Хитой, Европа Иттифоқи, АҚШ каби йирик автомобил ишлаб чиқарувчилар электромобиллар ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш учун кўплаб молиявий ва инфратузилмавий дастурларни амалга оширмоқда. Йирик автомобиль компаниялари ўз стратегияларини қайта қўриб чиқиб, электромобиллар ишлаб чиқаришга катта эътибор қаратмоқда.

Юртимизда автомобилсозлик йўналишини электромобилларга ихтисослаштиришда улар учун зарур бўлган қувватлантириш станцияларини ташкил этиш ва **техник хизмат кўрсатиш инфратузилмасини ривожлантириш** муҳим, деб ҳисоблаймиз.

Дунёда инсон фаолияти натижасида ҳар йили атмосферага **20 млрд. тонна карбонат ангидрид** гази чиқарилади ва **300 млн. тоннадан** ортиқ пластик чиқиндилар ҳосил бўлади. Партия “яшил” иқтисодиёт тамойилларини изчил амалга оширишда **барқарор ишлаб чиқариш ва истеъмолининг давлат томонидан қўллаб-қувватланиши, шунингдек, кам углеродли, ресурсларни тежовчи технологияларни жорий қилиш** зарур, деб ҳисоблайди.

Умуман олганда, Ўзбекистон Экологик партияси Сайловолди дастурида белгиланган стратегик вазифаларни амалга ошириш партияимизнинг бош мақсади, яъни мамлакатимизнинг барқарор ривожланишига, экологик хавфсизлигига эришиш ҳозирги ва келажақ авлод учун қулай атроф-муҳитни яратиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланишга йўналтирилган давлат сиёсатини рўёбга чиқариш билан бир қаторида, иқтисодиётнинг барча тармоғи ўсиши ва юксалишига, аҳоли фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Халқимизни, экологияга бефарқ бўлмаган барча фуқароларимизни дастуриримизда белгиланган устувор вазифаларни амалга оширишда, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва бебаҳо табиий бойликларни асраб-авайлашдек муҳим мақсадларга эришишда биргаликда фаол иштирок этишга чақирамиз!

Она табиятимизни асраш масаласига бефарқ бўлманг!

Бахриддин ҲОФИЗОВ,
Ўзбекистон Экологик партияси
Марказий Кенгаши Ижроия кўмитаси
раисининг биринчи ўринбосари в.б.,
Моҳира ХОДЖАЕВА,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.

ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИ АККРЕДИТАЦИЯ ҚИЛИШ ЖАРАЁНЛАРИ БОШЛАНДИ

Марказий сайлов комиссиясининг 2019 йил 5 октябрдаги 952-қарори билан тасдиқланган Сайлов кампанияси даврида оммавий ахборот воситалари вакилларини аккредитациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низоми мувофиқ ОАВ вакиллари сайлов кампанияси даврида ҳолис ахборотларни кенг, тезкор ва эркин тарқатиш, шунингдек, ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ташкил этиши учун аккредитациядан ўтказилиши.

Оммавий ахборот воситалари сайловларга камида ўн кун қолганига қадар Марказий сайлов комиссиясига ўз вакилларини аккредитациядан ўтказиш тўғрисида мурожаат қилиши мумкин.

Жорий йил 27 октябрь куни мамлакатимизда бўлиб ўтадиган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда маҳаллий Кенгашлар депутатлари сайловларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир тадбирларда қатнашиш учун хорижий ва маҳаллий ОАВ вакилларининг аккредитацияси бўйича мурожаатлари мутлақо янги тартибда "E-saylov" ахборот тизими орқали электрон тарзда тақдим этилмоқда.

Эътиборли жиҳати, аккредитация бўйича мурожаатлар нафақат электрон шаклда, балки соддалаштирилган тартибда юборилмоқда. Хусусан, эндиликда мурожаат билан бирга ОАВнинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ходимнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжати нусхаси, ОАВ вакилини аккредитациядан ўтказиш анкетаси ҳамда электрон фотосуратини тақдим этиш зарурати қолмади.

Маъмур маълумотларнинг барчаси идораларор интеграцион платформа орқали "E-saylov" ахборот тизимида автоматик тарзда шакллантирилмоқда. Бу эса аккредитациядан ўтиш жараёнида ОАВлар учун қўшимча қўлайлик яратди ҳамда сайловларнинг янада очиқлигини таъминлашга хизмат қилади.

Марказий сайлов комиссиясининг қарори билан "E-saylov" ахборот тизимига келиб тушган мурожаатларга кўра 7 та оммавий ахборот воситасининг, хусусан, 1 та телерадиоканал, 4 та босма, 2 та интернет нашрининг жами 42 нафар вакили аккредитациядан ўтказилди.

«Халқ сўзи».

ЁШЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Марказий сайлов комиссияси Матбуот марказида ёшлар билан учрашув уюштирилди. Унда жорий йил 27 октябрь санасида ўтказиладиган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий Кенгашлар депутатлари сайловлари янги тахирдаги Конституциямизда мустақамлаб қўйилган кучли парламентаризм ва жойларда вакиллик органларининг ваколатлари сезиларли даражада кучайтирилган шароитда ўтиши, шунингдек, илк бор Қонунчилик палатасига аралаш сайлов тизими асосида бўлиб ўтадиган сайловнинг моҳияти ва аҳамияти юзасидан сўз юритилди.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва Сайлов кодексида мувофиқ фуқаролар 18 ёшдан сайлаш ҳуқуқига эга бўлади. Жорий йилги сайловларда 700 минг нафарга яқин ёшлар биринчи марта овоз бериш ҳуқуқидан фойдаланади. Бу эса сайлов қонунчилигининг мазмун-моҳияти бўйича ёшлар орасида тарғибот ишларини янада кучайтиришни тақозо қилади.

Шунингдек, мамлакатимизнинг 20 минг нафарга яқин ёшлари сайлов комиссиялари фаолиятида бевосита иштирок этиш орқали ҳам ўз сиёсий фаоллигини ифодалаб келмоқда.

Миллий сайлов қонунчилигимизга кўра, Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар 25 ёшга, маҳаллий Кенгашлар депутатлигига номзодлар эса 21 ёшга тўлган бўлиши керак.

Шу ўринда таъкидлаб ўтиш жоизки, аввалги сайловларга қараганда номзодлар ҳам анча ёшарган. Бу йилги давлат ҳокимияти вакиллик органлари сайловларида депутатликка номзодларнинг 3 мингдан зиёдини ёшлар ташкил этади.

Учрашувда сайлаш ва сайланш,

Аккредитация гувоҳномалари ҳам тизим орқали автоматик тарзда янги замонавий кўринишда шакллантирилди ҳамда ОАВ вакиллари тақдим этилди.

ОАВ вакиллари сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир тадбирларни ёритиши, сайлов комиссияларининг мажлисларида ҳозир бўлиши, номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишларда, номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларида иштирок этиши, мuddатидан олдин овоз бериши ўтказиш вақти ва жойи ҳақида хабардор бўлиши ҳамда ушбу жараёни кузатиши мумкин.

Шунингдек, аккредитациядан ўтган ОАВ вакиллари ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, Сайлов кодексига, Марказий сайлов комиссиясининг қарорларида амал қилиши, барча даражадаги сайлов комиссияларида, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ҳамда бошқа ташкилотларга таширф буюрганида унга берилган гувоҳномани ва ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатини ёнида олиб юриши, мансабдор шахслар талабига мувофиқ уларни кўрсатиши лозим.

Бундан ташқари, мажлис кун тартибига мувофиқ халқаро ва хорижий кузатувчиларнинг навбатдаги гуруҳини аккредитациядан ўтказиш масаласи кўриб чиқилди.

Жумладан, МДХ Парламентлараро Ассамблеяси, Осиё Парламент Ассамблеяси, Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши, ШХТ каби халқаро ташкилотлардан, Малайзия, Мальдив, Арманистон, Озарбайжон, Филиппин, Грузия, Молдова, Покистон, Туркия каби хорижий марказий сайлов органларидан, Австрия, Арманистон, Беларусь, Буюк Британия, Бельгия, Испания, Қозғоғистон, Жанубий Корея, Латвия, Малайзия, Нидерландия, Озарбайжон, Польша, Саудия Арабистони, Словакия, Таиланд, Франция, Япония ва Ҳиндистон каби хорижий давлат ҳокимияти органлари, вазирликлар, идоралар, илмий-тадқиқот институтларининг жами 109 нафар вакили кузатувчи мақомида аккредитациядан ўтказилди.

Ҳозирги кунда аккредитация қилинган халқаро ва хорижий кузатувчилар сони 291 нафарни ташкил этмоқда.

«Халқ сўзи».

ИЛМ ВА ҲАЛОЛ КАСБ – ИККИ ДУНЁ САОДАТИ

Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган улкан ислохотларнинг тотли меваларини бугун ҳар қадамда кўриб, кузатиб, ҳис этиб турибмиз. Бу ислохотларнинг бош мақсади инсон қадрини улғулаш, халқимизни рози қилишга қаратилгани билан янада аҳамиятлидир.

Айниқса, Президентимиз ташаббуси билан камбағал, ишсиз, ижтимоий ҳимояга муҳтож инсонларга алоҳида эътибор ва кўмак кўрсатилаётгани натижасида улар ўзларини жамиятимизнинг тўлақонли аъзосидек ҳис этмоқда. Шунингдек, минглаб юрдошларимизнинг ўз йўлини топишга, ҳаётини изга туширишига ва рўзғорига файз-барака киритишига сабаб бўлмоқда.

Нуктаи назар

Бу борада камбағал фуқароларнинг кучли ва манзилли ижтимоий ҳимоясини назарда тутувчи бир қанча ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ва "Инсон" ижтимоий хизматлар марказлари, "темир дафтар", "аёллар дафтари", "ёшлар дафтари", "меҳр дафтари" каби янги механизмлар ишга туширилди. Бу йўналишга сарфланаётган маблағлар миқдори йил сайин оширилаётгани, ишсизлар касб-хунарга ўқитилаётгани, ўз-ўзини банд қилган фуқаролар кўллаб-қувватланаётгани, хотин-қизлар ва ёшлар ўз ўрнини топиши учун берилаётган кўмагу имтиёзлар йилдан-йилга кўпаяётгани кўллаб юрдошларимиз ҳаётида катта бурилиш ясамокда.

Бироқ шунча чора-тадбирлар кўрилишига қарамасдан, афсуски, ҳалигача боқимандалик кайфиятидан қутула олмаётган фуқаролар учраб турибди. Камбағаллик жамиятнинг умуммиллий сафарбарлиги, истак ва интилиш билан яшаши ҳисобига қамаяди.

Бу ҳақда Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида шу йил 11 сентябрь куни камбағаллиқни қисқартириш ишларини навбатдаги сифат босқичига олиб чиқиш масалалари муҳокамаси бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида алоҳида таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари камбағаллиқни фақат пул тарқатиш, нафақа тўлаш билан хал қилиб бўлмаслигини таъкидлаб, камбағал оила аъзоларини ўқитиш, касб-хунарга ўргатиш ва иш билан таъминлаш муҳимлигини қайд этди. Бундан буён камбағаллиқни қисқартириш умуммиллий ҳаракатга айланиши, юрдошларимиз бир-бирига елкадош бўлиши кераклигига урғу қаратди.

Ислом дини инсонларни доим илм-маърифат эгаллашга, саъй-ҳаракат

қилишга, бирор касб-хуна билан шуғулланишга қажиради. Шу билан бирга, ҳаёт майдонида ортда қолиб кетишдан, дангасалик, тамағирлик, ишқмаслик, боқимандалик ва ишлашга қодир бўла туриб одамлардан хайр-садақа сўраш каби ижтимоий иллатлардан қатъий қайтаради.

Оят қарималарнинг кўллаб ўринлариди мўмин-мусулмонларни ҳалол йўл билан ризқ топишга тарғиб қилинган. Шу боис пайғамбарлар ҳам бирор касбнинг бошини туттишган. Мисол учун, Одам алайҳиссалом деҳқон, Идрис алайҳиссалом тикувчи, Нух алайҳиссалом дурадгор, Худ ва Солиҳ алайҳиссаломлар тижоратчи, Иброҳим алайҳиссалом зиротчи, Исмоил алайҳиссалом овчи, Исҳоқ, Яъқуб, Шуайб ва Мусо алайҳиссаломлар чўпон бўлишган. Юсуф алайҳиссалом соат-созлик, Ҳорун ва Илёс алайҳиссаломлар тикувчилик, Довуд пайғамбар темирчилик ва совут ясаш билан шуғулланган. Пайғамбаримиз Мухаммад солаллоху алайҳи васаллам тижоратчи бўлганлар.

Ойша розияллоху анхундан ривоят қилинган ҳадисда Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам: **"Шубҳасиз, киши ризқланадиган нарсаларнинг энг ҳалоли ўз касби орқали еган нарсасидир"**, деганлар (Имом Аҳмад ривояти). Демак, динимиз касб-хунарни қадрлайди ва кишининг ўз қўли билан қилган касбини Парвардигорга яқинлаштирувчи энг афзал ва шарофли амал деб ҳисоблайди.

Таъкидлаш жоизки, юртимизда фаолият юритаётган масжидлар имом-хатиблари аҳоли, айниқса, ёшлар билан мулоқотлар асосида илм-маърифат, касб-хуна эгаллашнинг фазилатлари ҳақида суҳбатлар қилмоқда. Шунингдек, Ўзбекистон мусулмонлари идораси ҳузуридаги "Вақф" хайрия жамоат фонди аҳолининг кам таъминланган

қатламига, хусусан, уларнинг фарзандларига илм-маърифат, касб-хуна эгаллашлари учун моддий ёрдам кўрсатиб келмоқда.

Бугун юртимизда касб-хуна ўрганиш, илм олишга катта имкониятлар эшиги очилганини алоҳида қайд этиш керак. Янгидан-янги олий ўқув юр்தларининг очилаётгани шулар сирасидандир. Зеро, бундай илм масканларининг ортиши юртимизда илм-маърифат юксалишига хизмат қилади.

Илм инсонни ҳаёлат зулматидан нурга олиб чиқади. Бу нур унинг ҳаёт йўлларини ёритади. Оғирини енгил, узоғини яқин қилади. Уламолар илмни сузишга ўхшатади. Сузичини билган киши кўзлаган манзилига саломат етиб олади. Сузичини билмаган эса жаҳолат ботқоқига ботиб, охир-оқибат ҳалок бўлади.

Илм эгаси дунёдаги энг катта бойликка эга бўлган кишидир. Жоҳил эса жуда кўп яхшиликлардан маҳрум. Зеро, уламолардан бири: "Илмни бой берган киши нимага эришибди-ю, илмга етишган киши нимани йўқотибди?!" деган.

Илм Қуръони каримда зиёда қилишни сўрашга буюрилган ягона фазилатдир. **"Ва: "Роббим, илмимни зиёда қилгин", дегин"** (Тоҳа сураси, 114-оят). Ҳадиси шарифда бундай марҳамат қилинади: "Набий соллаллоху алайҳи васаллам: **"Ҳар бир мусулмонга илм талаб қилиш фарздир"**, дедилар" (Имом Ибн Можа ривояти).

Динимиз илмга катта эътибор қаратган. Қуръони каримда "илм" энг кўп зикр қилинган сўзлардан бири бўлиб, турли кўринишларда етти юздан ортқ ўринда келган. Юздан ортқ ҳадисларда илм ва унинг фазилати ҳақида сўз боради. Шу рақамларнинг ўзи ҳам исломнинг илм-маърифат дини эканини аққол қўсатади.

Шу ўринда бир мулоҳаза. Айрим кишилар илм деганда фақат диний илмларни назарда тутиб, исломда дунёвий илмларнинг ўрни йўқ, деган нотўғри тушушгага бориб қолган. Аслида диний илмлар ҳам, дунёвий илмлар ҳам Яратгanning илми бўлиб, уларни бир-биридан ажратиш мумкин эмас. Барча далилларни ўрганиб, хулоса қилган уламолар бундай деганлар: "Илм диний ва дунёвийга бўлинмайди, балки мақталган ва мазаммат қилинганга бўлинади. Диний ва дунёвий деб ажратиш улардаги мавзулар эътиборидан, холос. Тиббиёт, ҳисоб, саноат ва бошқа илмлар дунё манфаатлари учун керак. Бу илмлар фарзи кифоя ҳисобланиб, унга доим эҳтиёж сезилади. Тиббиёт илми зарурий илм бўлиб, у бадан саломатлиги учун хизмат қила-

ди. Математика илмга келсак, у ҳам зарурий илмдир. Чунки молиявий муомалаларда, мерос ва васиятларни тақсим қилишда унга эҳтиёж бор. Агар шаҳар ёки қишлоқда бу илмларни билладиган киши йўқ бўлса, ҳамма тенг гуноҳкор бўлади. Шаҳар аҳолисидан уни бажарадиган киши чиқса, бошқалардан гуноҳ соқит бўлади. Деҳқончилик, тижорат, тўқимачилик, тикувчилик каби касбларнинг ҳам илмни билиш фарзи кифоя ҳисобланади. Агар юр்தда бирорта табиб бўлмаса, аҳоли ҳалокатга юз тутати. Бу эса ақлан аҳмоқлик, шаръан ман қилинган ишдир. Чунки Қуръони каримда: **"Ўзингизни ҳалокатга дучор қилманг"** (Бақара сураси, 195-оят), дея марҳамат қилинган".

Шунингдек, инсонлар қадимдан юқоридаги илмларни ўрганиб, унинг ортидан касб қилиб келади. Бу ишни ҳалигача ҳеч ким инкор этган эмас. Ким мана шу илмларни ўрганар экан, нияти муҳтожга ёрдам бериш, заифларни қўллаш, ҳоҷатини раво қилиш, ўзига ва бошқа одамларга манфаат етказиш бўлса, ажр, савоб олади. Агар бу каби ният бўлмаса ҳам гуноҳкор бўлмайди, маломат қилинмайди.

Бугунги кунда инсоният эришган юксак тараққиёт ҳам илм-фан маҳсулидир. Шу боис ёшларимиз дунёвий илмларни чуқурроқ ўрганмаса, давр билан бирга қадам ташлашга қийналади. Ҳазрат Али розияллоху анху: **"Болаларнингизга замонавий илмларни ўргатинглар, чунки улар ўз замонлари учун туғилганлар"**, деган.

Ўтган ота-боболаримиз диний ва дунёвий илмларда пешқадам бўлиб, буюк кашфиётлар қилишган. Биз ҳам уларнинг йўлини тутиб, аждодларга муносиб авлод етиштиришимиз ҳам фарз, ҳам қарзидир. Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам: **"Инсонларнинг энг яхшиси одамларга кўп манфаат етказадиганидир"**, деганлар (Имом Табароний ривояти).

Шундай экан, Парвардигорга суюқли бўлиш учун дунё ишларида ҳам одамларга кўпроқ нафад беришимиз лозим. Бунинг энг мақбул йўли тадбиркорлик, касб-хуна, тижорат, бугунги замонавий илм-фан соҳалари билан шуғулланиб, одамларни иш билан таъминлаш, бозору дўконларимизни ўз маҳсулотларимиз билан тўлдириб, хориж билан рақобатлаша оладиган даражага етишдир. Бунинг учун эса ҳар соҳанинг илмни пухта ўрганиш лозим. Шунда юртимиз равақ топади, халқимиз фаровон ҳаёт кечиради.

Шайх Нуриддин ХОЛИҚНАЗАР, Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий.

МААЛИЙ ТАКЛИФ ВА ТАШАББУСЛАР МАЙДОНИГА АЙЛАНГАН АНЖУМАН

Кўҳна ва ҳаммаш навқирон Самарқанд шаҳри шу йил 25-26 сентябрь кунлари халқаро аҳамиятга эга бўлган муҳим воқеа — Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки Бошқарувчилари кенгашининг IX йиллик йиғилишига мезбонлик қилди.

АКС САДО

Айтиш жоизки, Марказий Осиё минтақасида илк бор ўтказилган ОИИБ йиғилишининг Самарқандда бўлиб ўтиши Ўзбекистон ва ушбу халқаро ташкилот ўртасидаги ҳамкорликнинг юксак даражада эканлигини далилат беради. Унда барқарор инфратузилма яратиш, иқтисодий соҳанинг долзарб тенденцияларини ташкил этиш масалалари муҳокама қилинди. Қатор йўналишлар бўйича прогнозлар берилди.

Айниқса, Президентимизнинг ушбу тадбирда нутқ сўзлагани анжуманга алоҳида руҳ бағишлаш билан бирга, мамлакатимизнинг халқаро ҳамкорлики кенгайтириш ва мустақамлашга бўлган юксак эътиборидан далилат берди.

Йиллик йиғилишда таъкидланишича, бугунги кунда инфратузилма, энергетика, транспорт, сув таъминоти, хусусий секторни қўллаб-қувватлаш каби йўналишларини қамраб олган қўшма лойиҳалар портфели 3 миллиард доллардан ошган. Айни чоғда 4 миллиард долларлик янгиланган дастурни амалга ошириш бўйича келишувга эришилди.

Маълумки, 2016 йилда таш-

кил топган ОИИБ Марказий Осиё учун минтақавий алоқаларни, айниқса, ресурсларни бошқариш ва иқтисодий ҳамкорлиқни мустақамлаш масалаларида асосий роль ўйнайди. Чунки жаҳон иқтисодиёти иқтисодий ўсишни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий муаммоларни хал қилиш ва иқлим ўзгаришларига мослашиш учун катта маблағлар киритишни талаб этади. Инвестициялар транспорт тармоқлари, энергетика ва рақамли тизимлар, сув таъминоти мо-дернизациялаш учун зарурки, бу айниқса, иқтисодиёти бе-қарор бўлган ривожланаётган давлатлар ва минтақалар учун гоёат зарур.

Бундай шароитда глобал хавф-хатарлар оқибатларини юмшатиш, барқарор ўсиш, аҳоли турмуш шароитини яхши-лашда ОИИБ каби халқаро мо-лия ташкилотларининг роли янада ошиб бормоқда. Бу таш-килотлар капитални сафарбар қилиш, хусусий ва давлат ин-вестицияларини жалб этиш, шунингдек, инфратузилмавий лойиҳаларни амалга ошириш учун мослашувчан молиявий шароитларни таклиф қилиш қобилиятига эга.

Осиё инфратузилмавий ин-вестициялар банки қисқа давр

ида 55 млрд. долларлик лойиҳалар портфели билан на-фақат минтақа, балки жаҳон миқёсидаги инфратузилмавий инвестициялар киритиш бора-сида энг нуфузли молия таш-килотларидан бирига айланган

лини алоҳида эътироф этиш лозим.

Халқаро анжуманнинг асосий мавзуларидан бири — фуқаролик ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлик қилиш ва му-лоқотни йўлга қўйиш масала-лари бўлди. Зеро, бу йўналиш 2017 йилдан буён ОИИБ йил-лик йиғилишларининг узвий қисмига айланган. Банк ва фуқаролик ташкилотлари учун бу ҳамкорликни мустақамлаш, ўзаро манфаатли бўлган маса-лалар бўйича муҳокамалар ўтказиш ва фикр алмашиш сари қўйилган қадамдир.

Шунингдек, икким ўзгариши ва энергетика хавфсизлиги каби тартибдаги фаровонлиги ва ривожига таъсир кўрсатувчи минтақавий хавф-хатарлар му-ҳокама қилинди.

Биламизки, ҳозирда жаҳон-даги мураккаб геосиёсий вазии-ят, глобал иқтисодиётдаги бе-қарорлик, озик-овқат ва энер-гия ресурслари танқислиги, камбағаллик, экология муаммо-лари тобора ўткир тус олиб бормоқда. Хусусан, дунё аҳоли-сининг тўртдан бир қисми тоза ичимлик суви муаммосига дуч келмоқда. Натжида дунёда 800 миллионга яқин аҳоли ўта оғир камбағаллик шароитида яшаётти.

Анжуман давомида Ўзбекис-тон олдида турган асосий ва-зифалар, жумладан, камбағал-

ликни қисқартириш, тадбир-корликни қўллаб-қувватлаш ва инфратузилмавий лойиҳалар яратиш каби масалаларга ало-ҳида эътибор қаратилди. "Яшил" иқтисодиётни ривож-лантириш, қайта тикланувчи энергия манбалари ҳиссасини 2030 йилга қадар 40 фоизгача кўпайтириш, шунингдек, куёш ва шамол электр станциялари-ни қуриш Житой — Қирғизис-тон — Ўзбекистон темир йўли каби йирик инфратузилмавий лойиҳаларни амалга ошириш маса л а л а р и г а а л о ҳ и д а аҳамият берилди.

Эътиборлики, Самарқанд ушбу кенг миқёсли анжуман-ни ўтказиш вақтида жаҳон ҳамжамияти, жумладан, бутун дунёдаги сиёсатчилар ва биз-нес соҳа етакчиларининг диқ-қат марказида бўлди. Бу, ўз навбатида, Ўзбекистоннинг глобал иқтисодий ва сиёсий кун тартибига фаол иштирок этишга тайёргар эканлигининг ёрқин далилидир. Бинобарин, ушбу нуфузли тадбирда Жа-ҳон банки ва Европа инвести-циялар банки каби ташкилот-ларнинг иштироки Ўзбекис-тонни халқаро молиявий инс-титутлар учун ишончли ҳам-кор сифатида тан олинишини янада мустақамлади. Истик-болда бу мамлакатимизга сар-қамлар жалб қилишда кўма-ке бериши мумкин. Ва шубҳасиз, инновациялар ва барқарорлик мавзуларининг муҳокамаси ушбу йўналишда таклифлар ишлаб чиқиш учун мақбул муҳит яратди.

Иштирокчилар рақамли трансформация ва иқлим бар-

қарорлиги масалалари доира-сида инфратузилмавий лойиҳа-ларни модернизациялашни са-марали режалаштиришни муҳо-кама қилди. Бу барқарор ри-вожланиш стратегиясини амал-га оширишда асосий омил бўлди. Тезорар поездлар те-мир йўллари қуриш, аэропорт-ларни модернизациялаш ва олис ҳудудларда инфратузил-ма тармоқлари яратишга ало-ҳида эътибор қаратилди.

Давлатимиз раҳбари "яшил" иқтисодиёт яратиш ва қайта тикланувчи энергия ҳиссасини кенгайтиришда ОИИБ билан ҳамкорликнинг устувор йўнали-шини белгиллаб берди. Асосий таклифлардан бири — Марка-зий Осиёда ОИИБ иштироки-даги "Яшил" энергияни ривож-лантириш дастурини яратиш бўлди.

Сирасини айтганда, ушбу нуфузли тадбирга мезбонлик қилиш билан Ўзбекистон яна бир бор глобал ҳамкорлик ва барқарор тараққиётга содиқ-лигини намойиш этди. Сам-митда илгари сурилган янги лойиҳа ва стратегияларни рўёбга чиқариш мамлақати-мизнинг иқтисодиётини либе-раллаштиришни давом этти-риш, камбағаллиқни қисқарти-ришининг кўп қиррали дасту-рини амалга ошириш ва тад-биркорликни фаол қўллаб-қу-ватлаш, янги ишчи ўринлари яратиш ҳисобига аҳоли турмуш даражаси ва дарома-дини юксалтиришга ҳам хизмат қилади.

Бобур БЕКМУРОВОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси

Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,

Ўзбекистон Республикаси

Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1042. 11 424 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетани ҳақидати маълумотларни юклаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; котибхона 71-259-74-53;

эълонлар 71-259-74-45.

133N 6030-678A

4 772030 678004

Тахририятга келган кўлаёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета тахририят компьютер марказида термал ҳамда оператор М. Бегмуртов томонидан саҳифаланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашіріет-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмах